

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Jan
Nazwisko: Kmiołek
Miejsce urodzenia: Rząśnik
Data urodzenia: 23-02-1919
Imię ojca: Władysław
Imię matki: Marianna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Jan Kmiołek od kwietnia 1946 na terenie powiatu pułtuskiego był członkiem organizacji Wolność i Niezawisłość (WiN) i pełnił funkcję łącznika oraz zajmował się kolportażem nielegalnej prasy wśród członków organizacji. We wrześniu 1946 przeniesiony do oddziału pod dowództwem Stanisława Szumlińskiego ps. „Wis” i Albina Gąsiewskiego ps. „Mikołaj”. W oddziale przebywał do czasu ujawnienia się tj. do 9.04.1947 roku. W tym czasie brał udział w ataku z bronią w rękę na więzienie karne w Pułtusku. W czasie ataku rozbrojono straż więzienną i uwolniono więźniów. Po ujawnieniu się w połowie 1947 z byłych członków WIN-u stworzył organizację. Utrzymywał kontakty z byłymi członkami WIN-u, którzy prowadzili działalność podziemną tj. Albinem Gąsiewskim ps. „Mikołaj-Boks”, Zygmuntem Dąbkowskim ps. „Krym-Wstęga” i Bolesławem Kuleszą ps. „Mietek-Pomsta”. Jesienią 1947 roku inspirował zorganizowanie drużyny przez Henryka Borczyńskiego ps. Burza” na terenie wsi Ciółkowo gmina Obryte powiat Pułtusk w sile 10 osób, którą następnie podporządkował pod swoje rozkazy. Wszedł z podległym mu oddziałem w skład organizacji NZW i został mianowany dowódcą PAS-u Komendy Powiatowej NZW krypt. „Tatry”. Działał na terenach powiatów: pułtuskiego, ostrowa mazowieckiego, makowa mazowieckiego i ostrołęckiego. Organizacyjnie podlegał Komendzie Powiatowej NZW krypt. „Tatry” oraz Okręgowi XV NZW krypt. „Chrobry”. Skład jego organizacji liczył 30 osób i około 200 współpracowników. Współpracował z innymi organizacjami podziemnymi podległymi XV Okręgowi NZW krypt. „Chrobry” komendantem którego był Kazimierz Żebrowski ps. „Bąk”. Pod jego kierownictwem w maju 1949 nastąpiła koncentracja organizacji Kmiołka z organizacją Franciszka Jarzyny ps. Jabłoń – komendanta KP NZW krypt. „Podhale”, Edmunda Chrostowskiego ps. „Chrobry”- dowódcą Pas KP NSW krypt. „Podhale”, Stanisława Grabowskiego ps. Wiarus” – komendanta KP NZW krypt. „Mazur” i Zbigniewa Żwańskiego ps. „Noc” – szefa PAS-u. Po kilku dniach zgrupowania związek rozchodził się w rejony swoich działań. W okresie 1947 do czasu aresztowania tj. 25.08.1951 organizacja pod jego dowództwem dokonała 22 akcji. Ww. został aresztowany po zastosowaniu kombinacji operacyjnej służby bezpieczeństwa. Wyrokiem WSR w Warszawie na sesji wyjazdowej w Pułtusku w dniu 3.02.1952 skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano w dniu 7.08.1952 roku.

IPN BU 0207/6083 (17090/III).

W teczce znajdują się akta śledcze dotyczące organizacji zbrojnej na terenie Polski w latach 1945-1950: oddział "Kmiołków"; dowódca - Jan Kmiołek ps. "Mazurek"; obszar działalności - województwo warszawskie; rodzaje dokumentów - karty ewidencyjne i wykaz członków oddziału "Kmiołka", wykaz figurantów występujących w sprawie oraz meldunki, sprawozdania, korespondencja KWMO w Otwocku.

IPN BU 00294/49 t. 18 (1/206 t. 18, 18/IX/21 t. 17).

Akta sądowe Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie dotyczące Jana Kmiołka. W okresie od stycznia 1947 do 15 września 1951 na terenie północno-wschodniej części województwa warszawskiego należał do organizacji WIN i NZW. W dniu 17.09.1951 tymczasowo aresztowany w Więzieniu Warszawa III. Skazany 3.04.1952 z art. 86 § 2 kkwp, art. 2 Dekretu z dn. 31.08.1944, art. 1 § 1 i 3 Dekretu z dn. 13.06.1946, art. 225 § 1 kk, art. 259 kk, art. 24 § 1 kkwp, art. 257 § 1 kk, art. 4 § 1 Dekretu z dn. 13.06.1946 za przynależność do oddziału WiN i NZW działającego na terenie województwa warszawskiego, współpracę z niemieckim okupantem, współudział w napadach na funkcjonariuszy MO i UB oraz żołnierzy WP, współudział w zabójstwach, kradzieżach, przechowywanie broni bez zezwolenia.

IPN BU 1068/307 t. 1-3 (Sr. 203/52).

Akta penitencjarne Jana Kmiołka osadzonego w więzieniu Warszawa III, następnie przeniesionego do więzienia Warszawa I.

IPN GK 919/1626 (648/1/73).

Opracowanie Biura "C" MSW z lat 1975-1976 pn. "Charakterystyka nr 57" dot. zbrojnej organizacji NZW dowodzonej przez Jana Kmiołka ps. „Wir” działającej na terenie pow. Pułtusk, Ostrów Mazowiecka, Maków Mazowiecki i Ostrołęka. Organizacja została zorganizowana w połowie 1947 r. na podłożu "winowskim", ponieważ w jej skład osobowy rekrutował się z byłych członków Wolność i Niezawisłość (WiN). Po ogłoszeniu dekretu o amnestii w 1947 r. członkowie ujawnili się w miesiącu kwietniu tegoż roku przed Komisją w b. PUBP Ostrów Mazowiecka, ale wkrótce po tym podjęli na nowo działalność. Ogółem organizacja J. Kmiołka liczyła 20 członków: Jasiński Tadeusz ps. „Ignac”, Składanowski Roman ps. „Wiktor”, Chojnowski Wacław ps. „Osełka”, Ampulski Kazimierz ps. „Tęcza”, Dąbkowski Zygmunt ps. „Krym” Kulesza Bolesław ps. „Pomsta”, Pędzich Jan ps. „Tygrys”, Pawlicki Henryk ps. „Jasiek”, Kwiatkowski Julian ps. „Miły” Wróblewski Jan ps. „Roman”, Struniawski Antoni ps. „Huragan”, Ampuski Franciszek ps. „Mundek”, Kmiołek Franciszek ps. „Mundek”, Nasiadko Julian ps. „Ostry”, Kowalczyk Stanisław ps. „Baśka”, Soliwoda Julian ps. „Ostry”, Gąsiewski Albin ps. „Mikołaj”, Wróbel Antoni ps. „Mikołaj”, Elst Jan ps. „Miły”, Wołyniec Marian. W dniu 13.10.1951 został przeprowadzona zakrojona na szeroką skalę końcowa akcja w zakresie likwidacji współpracowników J. Kmiołka (objęto ją 48 wsi w 4 powiatach byłego województwa warszawskiego). Brało w niej udział 480 żołnierzy KBW podzielonych na 48 drużyn oraz 53 pracowników operacyjnych. Dowódcy Jan Kmiołek i Stanisław Kowalczyk zostali skazani przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Warszawie na sesji wyjazdowej w Pułtusku na karę śmierci, a wyroki zostały wykonane 7.08.1952 roku.

IPN BU 0180/73 t. 1-3 (Charakterystyka Nr 57).